

\ Raadsvoorstel

Zaak 66860

Onderwerp: Meerwaarde van de Burgerij voor de Voerendaalse samenleving

Openbaarheid:

Portefeuillehouder: Wethouder Coenen

Datum Raad: 14-05-2020

Nummer: 2020/2/7

\ Samenvatting

Eind 2018 formuleerde de raad van Voerendaal de opdracht aan het college om de meerwaarde van de Burgerij in beeld te brengen. De gemeenteraad wilde inzicht verkrijgen over het bereik van doelgroepen in de Burgerij en de maatschappelijke meerwaarde die hiermee gerealiseerd wordt.

Hiertoe zijn er onderzoeksvragen opgesteld en is een onderzoek in eigen beheer uitgevoerd om een onderbouwd beeld hiervan te verkrijgen. De gemeente Voerendaal heeft zich laten bijstaan door onderzoeksbureau Etil om er voor te zorgen dat er maximaal onderzoekrendement gerealiseerd wordt en de onderzoeksresultaten voldoende valide en betrouwbaar zijn.

In kwartaal 4 van 2019 waren de onderzoeksresultaten compleet en zijn zij vertaald in conclusies en aanbevelingen. De onderzoeksresultaten inclusief conclusies en aanbevelingen zijn gepresenteerd aan de gemeenteraad, commissie samenleving en het Maatschappelijk Platform Voerendaal op 3 oktober 2019. In deze bijeenkomst is de mogelijkheden besproken om de aanbevelingen te vertalen in een beleidsadvies en het rapport inclusief raadsadvies wordt voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt aangeboden aan het MPV ter advisering.

De hoofdconclusie van het onderzoek is dat de Burgerij meerwaarde heeft vanuit het perspectief van bezoekers, vrijwilligers en samenwerkingspartners. In het rapport is uitgewerkt hoe we tot deze conclusie komen en wat de bezoekersaantallen zijn. Verder gaan we in op de verschillende aanbevelingen.

\ Conceptbesluit

De gemeenteraad: neemt kennis van bijgevoegde onderzoeksrapportage.

\ Grondslag

Het onderzoek is uitgevoerd na opdracht van de gemeenteraad en de onderzoeksresultaten worden hiermee teruggekoppeld aan de gemeenteraad.

\ Aanleiding

De decentralisatie van taken in het sociale domein in 2015 heeft er voor gezorgd dat we als gemeente vanuit onze beleidsdoelen zijn gestart met het inrichten van voorliggende voorzieningen. Met voorliggende voorzieningen wordt bedoeld laagdrempelige voorzieningen om inwoners betekenisvolle ontmoeting, zorg en ondersteuning te bieden, voordat geïndiceerde zorg nodig is. Het ontwikkelen van een Burgerij per kern wordt

gezien als zo'n laagdrempelige voorliggende voorziening.

In 2019 zijn er 4 Burgerijen afgestemd op de behoefte van de inwoners van de desbetreffende kern waar gezamenlijk 16 functies worden aangeboden. De gemeenteraad heeft de vraag gesteld wat de opbrengsten zijn van de Burgerijen die op dit moment in vier kernen zijn gesitueerd die deze 16 functies aanbieden. Via het onderzoek worden er kwantitatieve en kwalitatieve inzichten verkregen die de mate van de maatschappelijke meerwaarde van de Burgerij inzichtelijk maken.

Het onderzoek is ook bedoeld om te zien of de beleidsdoelen worden gehaald en/of moeten worden bijgesteld. 125 vrijwilligers en 21 professionele organisaties zijn nu actief binnen de 16 functies en diensten van de Burgerij. Vragen die we onder andere in dit onderzoek stellen is: Hoeveel kunnen en mogen we van de vrijwillige inzet verwachten binnen de sociale infrastructuur? Vragen we niet te veel van onze vrijwilligers? En wat betekent dat voor de rol van professionals? Deze vragen zijn cruciaal bij het duurzaam voortbestaan en het versterken van de Burgerijen in Voerendaal met al haar functies. Het onderzoek zal inzicht geven of de reeds gestelde ambities haalbaar zijn. Vervolgens kunnen de mogelijke opbrengsten en verbeterpunten vertaald worden naar het huidige en toekomstige uitvoeringsbeleid.

\ Doel

1. In kaart brengen wat de meerwaarde van de Burgerij voor de Voerendaalse samenleving is.
2. In kaart brengen of beleidsdoelen behaald worden vanuit de ontwikkeling van de Burgerij.
3. Het ontwikkelen van een toekomstperspectief voor de Burgerij door het ophalen van relevante informatie, waarmee aanbevelingen gedaan kunnen worden gericht op het duurzaam voortbestaan van de Burgerij.

\ Argumenten

In bijgevoegde rapportage treft u een uitwerking aan van het totale onderzoek, de onderzoeksresultaten en conclusies en aanbevelingen. In dit voorstel zullen we ons beperken tot de bespreking van de hoofdconclusie, de aanbevelingen en het daaraan gekoppelde beleidsadvies.

De hoofdconclusie van het onderzoek is als volgt:

De belangrijkste doelstelling van de Burgerij die door alle betrokkenen wordt ervaren is sociale en betekenisvolle ontmoeting. Deze wordt door alle respondenten van de verschillende onderzoeken gewaardeerd. De doelstelling versterken van de zelfredzaamheid van inwoners wordt in mindere mate herkend door vrijwilligers en partners. In de praktijk zien we voorbeelden waaruit blijkt dat er versterking van zelfredzaamheid vanuit de Burgerij plaatsvindt, zoals inwoners die aangeven door de BoodschappenBus, nu zelf hun eigen boodschappen te kunnen doen, maar deze wordt in mindere mate ervaren door partners en vrijwilligers.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt de meerwaarde van de Burgerij voor de Voerendaalse samenleving. Deze is enerzijds af te lezen uit de ervaringen van bezoekers, vrijwilligers en partners en de waardering die ze geven aan de Burgerij. Daarnaast blijkt de meerwaarde uit het realiseren van de maatschappelijke (beleids-) doelen door de Burgerij. Tot slot is er een opbrengst waarneembaar die boven de aanvankelijke verwachtingen uitstijgt en die we vooraf nog niet zo expliciet in de doelstellingen hadden opgenomen. Dit is de grote waarde die de Burgerij heeft voor een grote groep vrijwilligers van de Burgerij. Dit zijn vaak ook kwetsbare inwoners die door de Burgerij hun competenties versterken, meedoen in de samenleving en hun gevoel van

eigenwaarde versterken. Deze opbrengst draagt zeker ook bij aan de ervaren meerwaarde van de Burgerij.

Aanbevelingen en beleidsadvies

Uit het onderzoek komen 18 aanbevelingen voort voor een toekomstbestendig voortbestaan van de Burgerij. Deze aanbevelingen zijn in te delen in 4 categorieën:

1. vervolgstappen
2. vrijwilligersbeleid
3. samenwerkingspartners
4. toekomstperspectief van de Burgerij

De aanbevelingen hebben soms overlap met elkaar en soms passen ze onder meerdere categorieën. Voor het overzicht hebben we ze toch op 1 plek ingedeeld, maar benoemen we wel samenhang met andere aanbevelingen. Voor de bespreking van de aanbevelingen met het daaraan gekoppelde beleidsadvies verwijzen we u naar de rapportage hier is het beleidsadvies in opgenomen.

Bij het tot stand brengen van het beleidsadvies hebben we rekening gehouden met aspecten als urgentie, verwacht effect van het advies voor bezoekers, vrijwilligers of voor de realisatie van de doelen, de ambtelijke capaciteit die implementatie van het beleidsadvies vraagt, beschikbare capaciteit vrijwilligersondersteuning etc. De verschillende aspecten zijn zorgvuldig gewogen en hebben geleid tot voorliggend advies. We zien het voorliggende beleidsadvies als ambitieus en uitdagend, maar als uitvoerbaar

Tot slot

We hebben gekozen om de vraag vanuit de gemeenteraad te beantwoorden met een uitgebreid onderzoek, waarbij het onderzoek is gericht op alle belanghebbende en betrokken partners bij de Burgerij. Met het uitvoeren van dit onderzoek zijn veel onderzoeksresultaten verkregen en hebben we veel informatie beschikbaar gekregen over gebruik en de ervaringen van gebruikers, vrijwilligers en partners. Daar staat tegenover dat dit een zeer arbeidsintensief traject is geweest en veel ambtelijke capaciteit heeft gekost in 2019. Het onderzoek kent een duidelijke afbakening en heeft zich nu niet gericht op brede maatschappelijke behoeften, hier is reeds onderzoek naar gedaan in 2016, Behoeftesonderzoek Wijksteunpunten Voerendaal 2016, door de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Heerlen. Dit onderzoek hebben we toen laten uitvoeren in het kader van de ontwikkeling en het bepalen van de toekomstige locatie van het wijksteunpunt voor de kern Kunrade/Voerendaal. De onderzoeksresultaten zijn als onderdeel van het raadsvoorstel over het wijksteunpunt in de bibliotheek in het centrum van Voerendaal aan u gepresenteerd.

Door de voortdurende ontwikkeling van de Burgerij in de periode 2016-2019 lijken de conclusies en aanbevelingen van 2016 te zijn geïntegreerd in de huidige Burgerij, dit is echter niet volledig te destilleren uit voorliggend onderzoek omdat de twee onderzoeken in perspectief (deels) van elkaar verschillen, in 2016 een breed behoeftesonderzoek in de hele samenleving en in 2019 onderzoek onder gebruikers en partners van de Burgerij.

\ Kanttekeningen

De uitvoering van het onderzoek heeft veel informatie opgeleverd, maar ook veel (ambtelijke) capaciteit gekost. In eerste instantie riep het uitvoeren van het onderzoek ook weerstand op bij samenwerkingspartners en vrijwilligers. Zij vroegen zich af waarom een onderzoek nodig was en waarom de meerwaarde zo grondig onderzocht moest worden, omdat voor bezoekers, vrijwilligers en partners wel duidelijk was dat de Burgerij van waarde was. Nu de resultaten bekend zijn, is iedereen tevreden met het uitgevoerde onderzoek, maar is het wel zaak om werk te maken van de aanbevelingen die uit het onderzoek zijn gekomen.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

In dit onderzoek is onderzocht of de gestelde beleidsdoelen in de visie: "De kracht van de gemeenschap" en de beleidsdoelen ten aanzien van de Burgerij (Wijksteunpunten) gerealiseerd worden. Het kan dus worden opgevat als beleidsevaluatie op dit beleidsterrein.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

De kosten voor de Burgerijen zijn als volgt opgebouwd:

- Burgerijen € 72.000
- Buurtbus € 22.000
- Vrijwilligerscoördinatie € 50.000

De hierboven genoemde kosten zijn structureel in de meerjarenbegroting opgenomen.

Voor dit onderzoek zijn eenmalige kosten gemaakt ter hoogte van € 14.000 (begeleiding door onderzoeksbureau ETIL en bijkomende kosten). Deze worden verantwoord bij de jaarrekening 2019.

De inzet van ambtelijke uren wordt ingeschat op 900 uur. Daarnaast is er veel inzet geweest door een vrijwillige onderzoeker en stagiaires.

\ Uitvoering

De uitvoering van het beleidsadvies maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma sociaal domein.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

C.J.H.M. Janssen

W. Houben

\ Bijlagen

Wijksteunpunten Voerendaal inclusief aanpassingen commissievergadering definitief
Rapportage onderzoek Burgerij